zunk. A pásztorok, hogy legelőiket nagyobb és nagyobb körre terjesszék s a földesurak, hogy jövedelmeiket fokozzák, terv nélkül irtották az erdőt. Kivált a Taracz felső völgyében s az Izavölgy oldalain jelelik kopár sziklák, vizmosások, elárkosodások és csuszamlások az erdőpusztitásokat. A letarolt tölgy és bükk szálerdők helyein sarjerdők diszlenek. Jókora területen pótolják szorgos utánültetéssel is a kipusztitott erdőket. A hegyoldalakat sok helyen mogyoróbokrok s egyéb cserjék és bozótok fedik.

A kincstári és nagy uradalmi erdőkben szép szálas, tölgy, juhar és fenyő állabok vannak.

A máramarosi erdők legnagyobb része kincstári birtok s nagy uradalmak tartozéka. A községeknek is jókora erdőbirtoka van, de a közép- és kisbirtokra aránylag kevés erdő esik.

Ezer holdnál nagyobb erdőterületeket a *Borsa* mentén Dolha község, a Teleky grófi család, Kereczke község, Schönberg br. s a berezniki urbéresek birnak. Ez erdők Dolha, Szucha-Bronyka Kusnicza, Kereczke, Rókamező és Bereznik községek határában vannak s együtt véve közel 55.000 holdat tesznek.

A *Nagy-Ag* völgyére hajló hegyoldalokon s annak forrásvidéke körül Huszt, Iza, Lipcse, Gernyes, Herincs-Monostor, Berezna, Lipcse-Polyána, Vucskómező, Ökörmező, Tyuska, Ripinye községek, határában összesen vagy 54.000 k. holdnyi erdőterületet birnak a bereznai szabadosok, a lipcsei, herincsi és lipcse-polyánai urbéresek, Gernyes, Vucskómező, Ökörmező, Majdánka, Ripnye-Majdánka és Tyuska községek, a kir. kincstár, Jármi, Kricsfalusi, Vetési, Laczkó, Chorinszky és Teleky grófi családok, Ágoston, Izsák, Rapaport és Krausz nagybirtokosok.

A *Talabor* mentén a kir. kincstárnak Sófalva, Kalocsa, Szinvér és Szinvér-Polyána községek határában 44.000 k. hold, Mihálka, Uglya, Kövesliget, Kalocsa, Kricsfalva községek határában pedig a községeknek s Pogány birtokosnak összesen 33.200 k. h. erdőbirtoka van.

A Tisza huszt-szigeti szakaszától délre eső területen a kincstár a legnagyobb erdőbirtokos. Az egyenkint ezer holdnál nagyobb kincstári erdők Visk, Remete, Técső, Krácsfalu, Sugatagfalu, Felső-Róna, Rónaszék és Máramaros-Sziget határában összesen vagy 51.400 holdat tesznek. E területen még Budfalu községnek, a szaplonczai és gyulafalui birtokosoknak és Equeville grófnak van összesen vagy 22.600 hold erdőbirtoka.

A Taracz- és Tisza között, a Szvidovecz északi és déli ágain csak Alsó-, Felső- és Közép-Apsa birtokosainak s Kis-Lonka községnek van mintegy 31.000 hold erdeje, a többi mind a kir. kincstáré. A nagyobb terjedelmü kincstári erdők Körtvélyes, Borkut, Kabolya-Polyána, Kaszó-Polyána, Kis-Lonka, Körösmező, Nagy-Bocskó, Bocskó-Ráhó, Trebusa községek határában vannak s együttvéve meghaladják a 138.000 holdat.

A Tisza és Fekete-Tisza völgyétől keletre Alsó-Bogdán és Fehérpatak községek határában 73.000 hold erdeje van a kir. kincstárnak.

A Vissó és mellékvizei mentén összesen vagy 100.000 holdnyi nagy erdőbirtok van Alsó-, Felső és Közép-Vissó. Borsa, Leordina, Mojszén, Petrova Ruszkova és Ruszpolyána községek határában. Ebből legtöbbet bir a borsai, ruszpolyánai s petrovai közbirtokosság, a Teleky grófi család, Müller és Gruber nagybirtokosok. A többi a községek, a kir. kincstár, Pap, Paszternák, Steinmetz, Stern, Vider, Mán, Pellády, Mihalka, Müller, Ziszel s több más birtokos közt oszlik meg.

Végül az *Iza* mentén Batiza, Dragomérfalu, Felső-Szelistye, Jód, Szacsal községek határában van a községeknek, a közbirtokosságnak és Schulz és Pollák czégnek összesen mintegy 25.700 h. erdőbirtoka.

Az itt ismertetett erdőterületen levágott bükk törzsekből talpfát, gerendát, padlót s hasáb tüzifát készitenek. A tölgytörzsek nagyobb részét feldolgozatlan állapotban hozzák forgalomba, de készitenek tölgydongát, talpfát, gerendákat s német kádárfát is. A cserüzemben termelt dorongfát jobbára szénégetésre használják. A fenyőt részint mint szálfát értékesitik, részint a számos kisebb nagyobb fürészen épületfának, deszkának, lécznek, zsindelynek és szitakéregnek dolgozzák fel. A juhartörzseket a kéregtől s béltől megtisztitva, mint nyers hangszerfát adják piaczra. A letarolt hegyoldalakat boritó mogyoró s egyéb bokrok fiatal ágaiból sétabotoknak s esernyőnyélnek való nyers botokat készitenek. Az erdőüzem egyéb termékei közül még a cserhéj, fenyőkéreg és télizöld gyarapitja az állomások feladási forgalmát.

A máramarosi erdők termékeinek elszállitására leginkább a Tiszába sietö, nagy esésü hegyi vizeket használják. E czélra a vizek forrásvidékéhez közel mesterséges vizmedenczéket létesitettek s az azokban összegyült viz lebocsátásával szállitják le a fenyőszálakból összerótt s tüzi- és épületfával, deszkával s bükk gerendákkal és törzsek-

Magyar királyi államvasutak árúforgalmi viszonyai 2.indd 25 2013.03.22. 21:39:56